

Diversitat de **BiDes**

15es JORNADES CATALANES D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

Barcelona, 10 i 11 de maig de 2018

Club de lectura per a mestres. *Llegir per llegir* Club de lectura para maestros. *Leer por leer*

Autors/es: Ana Merino Mir i Macarena Traviesa
Lloc de treball i adreça. Biblioteca Mestra Maria Antònia
Telèfon. 977643175
Pàgina web. crearbiblioteca.blogspot.com
Correu electrònic.

Resum: (100-150 paraules en català, castellà i anglès)

Club de lectura adreçat a mestres, on llegim àlbums il·lustrats. Fem tertúlia com en altres clubs literaris. El nostre objectiu és fomentar la lectura i mostrar les bondats de les tertúlies literàries lliures de fitxes. L'objectiu principal de les mestres és trobar eines per treballar a l'aula. Els objectius d'unes i altres conflueixen en la tertúlia. El club està qualificat pel Departament d'ensenyament de la Generalitat, i les mestres reben punts per assistir-hi. Si les mestres llegeixen, els estudiants llegiran. Els fruits sorprenen més ràpid del previst.

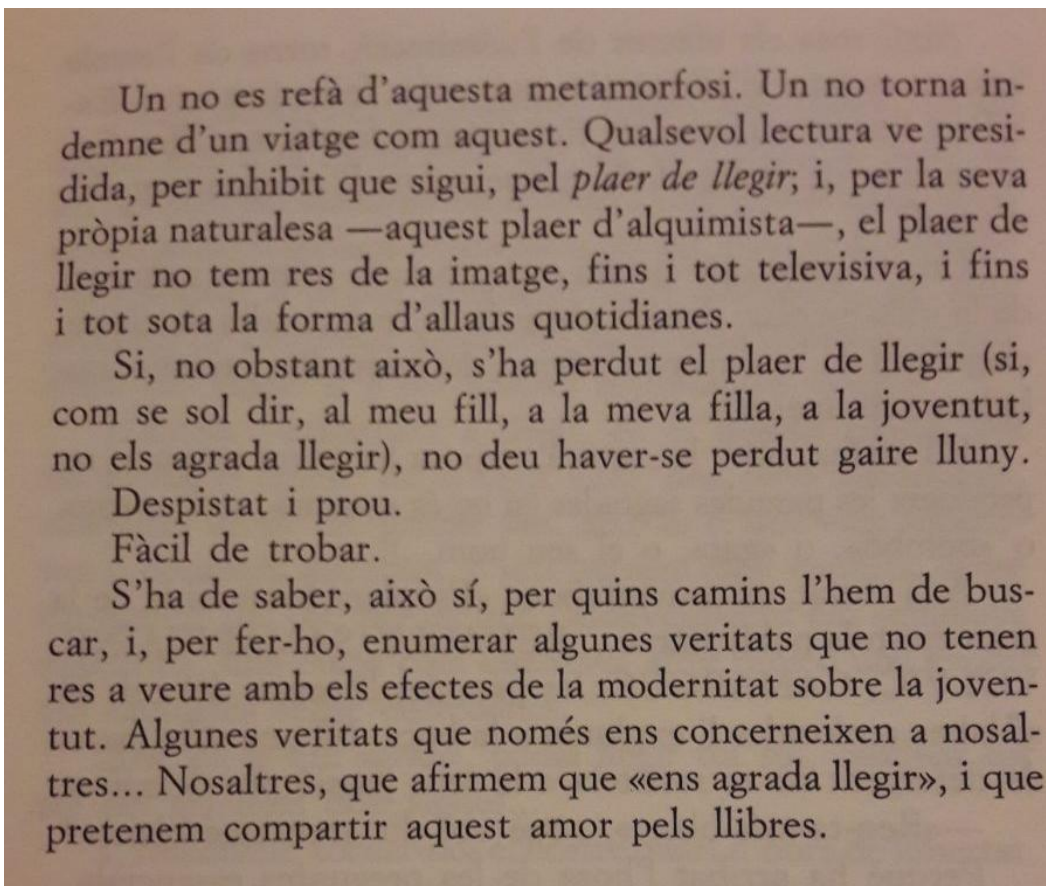
Resumen: Club de lectura dirigido a maestras, en el que leemos álbumes ilustrados. Hacemos tertúlia com en otros clubs literarios. Nuestro objetivo es fomentar la lectura a maestras prescriptoras y mostrar las bondades de las tertúlias literarias libres de fichas. El objetivo principal de las maestras es encontrar herramientas para trabajar en el aula. Los objetivos de unas y otras confluyen en la tertulia. El club está calificado por el Departament d'ensenyament de la Generalitat, y las maestras reciben puntos por asistir. Si las maestras leen, los estudiantes leerán. Los frutos sorprenden más rápido de lo previsto.

Abstract: Reading club for teachers, where we read illustrated albums. Let's talk like in other literary clubs. Our goal is to encourage reading and show the goodness of the free literary gatherings of cards. The main objective of the teachers is to find tools to work in the classroom. The goals of both come together in the gathering. The club is qualified by the Department of Education of the Generalitat, and the teachers receive points to attend. If the teachers read, the children will read. The fruits surprise faster than expected.

Paraules clau: (5 a 10 en català, castellà i anglès) Club de lectura, mestres, prescripció, Àlbum il·lustrat, Tertúlia, Aula.

Club de lectura, maestros, prescripción, Álbum ilustrado, Tertulia, Aula.

Reading club, teachers, prescription, EnlightenedAlbum, Gathering, Classroom.

Daniel Pennac, *Com un novel·la*.

Diversitat de **BiDes**

15es JORNADES CATALANES D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

Barcelona, 10 i 11 de maig de 2018

Els Clubs de lectura són de les activitats més pròpies de les biblioteques. Bibliotecàries i lectors els gaudim de ple. Us presentem un Club que és molt aplicable a quasi totes les realitats. Esperem que aquesta guia us sigui útil.

Què fem?

Club de lectura que posa a l'abast dels docents propostes literàries de l'àlbum il·lustrat.

Qui?

Mestres d'infantil, de primària i responsables de les biblioteques de les escoles de l'entorn.

Com?

Fem debat, conduït per les bibliotecàries, sobre l'àlbum llegit a casa, tot berenant.

Quan?

Una sessió mensual, al sortir de l'escola.

Per què?

Per oferir a les mestres l'oportunitat del plaer de llegir per llegir i de compartir una estona de gaudi. Perquè les mestres són prescriptores clau.

El projecte

Diversitat de **BiDes**

15es JORNADES CATALANES D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

Barcelona, 10 i 11 de maig de 2018

Persones destinatàries:

Us recomanem que el proposeu a les mestres del vostre entorn. D'entrada les de primària, més endavant les de secundària.

Aquest curs s'han inscrit 26 mestres. Creiem que un grup de 15 funciona molt bé (no cal més), però hem acceptat el repte per no deixar ningú fora. Durant el transcurs del curs escolar el nombre d'assistents es va reduint, per tant no cal patir si les primeres sessions són amb molts participants.

Descripció:

La tertúlia està moderada per una bibliotecària que fomenta un ambient d'intercanvis positius i creatius.

Totes les mestres disposen d'un exemplar que hauran llegit a casa (o a l'aula) i sobre el que es debat durant la sessió. Cada mes canviem de llibre. Després de la tertúlia, moltes renoven el préstec per experimentar el llibre a l'aula, de diverses maneres.

Es reflexiona sobre el valors dels àlbums (literaris, plàstics, socials, etc.), com a eina educativa de gran força.

Requisits de validació:

L'assistència a les sessions valida el curs. Cada dia han de signar el document que facilita el Departament d'ensenyament.

Proposarem un projecte final, que serà voluntari i no invalidarà el curs. De manera individual proposaran un àlbum il·lustrat i argumentaran els seus valors literaris, artístics, filosòfics, etc. Hauran de dissenyar la faixa del llibre.

En l'última sessió farem una exposició amb tots els llibres i les seves faixes.

Dates:

15es JORNADES CATALANES D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

Barcelona, 10 i 11 de maig de 2018

El primer dilluns lectiu de cada mes (d'octubre a maig), perquè al setembre o al juny és inviable amb la feina que tenen les mestres.

Consta de quinze hores, vuit sessions d'una hora i mitja, a la biblioteca Mestra Maria Antònia, més tres hores a casa, no presencials.

Objectius:

- Gaudir de la lectura dels àlbums, en conèixer-los.
- Descobrir autors i il·lustradors imprescindibles.
- Establir un espai de trobada i conversa de mestres i bibliotecàries amb interessos comuns.
- Donar valor educatiu a l'àlbum i incentivar la promoció de la lectura de l'àlbum a l'escola.
- Fomentar la lectura entre mestres, com a millor via per a fomentar la lectura amb èxit entre els alumnes.

(Cal aclarir que els objectius no són donar classes magistrals sobre àlbums, ni donar fitxes per treballar l'àlbum a l'aula).

Continguts:

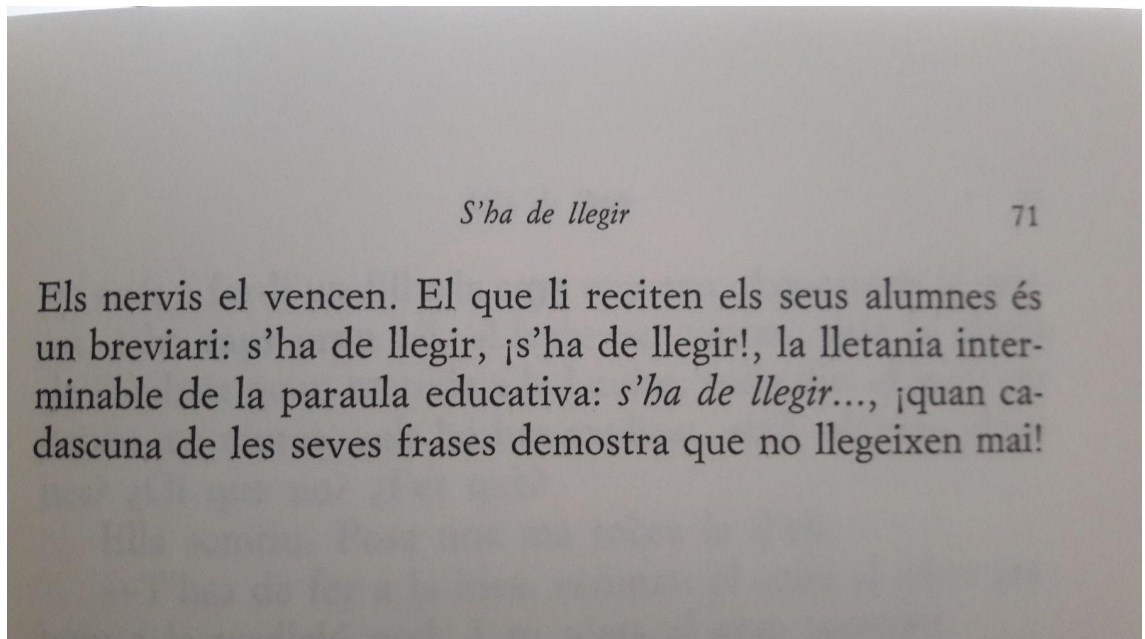
- Marc conceptual de l'àlbum il·lustrat (els àlbums són llibres per a totes les edats).
- La il·lustració nacional i internacional com a itinerari per a la comprensió de la literatura infantil i juvenil (LIJ).
- Anàlisi de l'impacte de les diverses tècniques plàstiques en una societat audiovisual.
- Llenguatges literaris.

- Models de lectura: lectura en veu alta, lectura íntima, lectura compartida.
- La tertúlia com a instrument d'enriquiment i aprenentatge col·lectiu.
- Creació de somnis: l'àlbum com a font inspiradora.
- Investigació: llegir àlbums que incentiven la descoberta.

10 trucs per a l'èxit

1) Àlbums, àlbums i més àlbums.

Les mestres no tenen temps de llegir durant el curs, però sempre hi ha temps per a un àlbum.

Daniel Pennac, *Com una novel·la*.

2) Com fer la tria de títols?

Ens assessorem amb expertes LIJ del país.

Llegint molt.

Experimentant els títols en altres clubs de lectura infantils. És ideal haver comentat el llibre prèviament amb els infants. Però també va bé reutilitzar-lo a posteriori, aprofitant que disposes del lot. És un “Bonus de temps”: Donat que les bibliotecàries anem sempre molt enfeinades, us animem a que proveu d'utilitzar els mateixos títols i dinàmiques en els clubs de lectura de mestres i en els infantils. Us sorprendrà que els infants estan molt a l'alçada de la crítica literària dels adults. Aprofitareu que teniu el lot a la biblioteca, per a dues activitats i més lectors. Per fi tindreu temps per embolicar-vos en un altre projecte més.

3) Com fer néixer un projecte com aquest?

Neix de la relació molt propera amb les mestres, del coneixement de les seves necessitats pel que fa a la lectura, del coneixement literari, i del foment de lectura.

4) Com fomentar la relació amb les mestres?

- Oferir-los servei VIP: trobar allò que necessiten.
- Dinars de carmanyola, per parlar de la feina i fer volar coloms.
- Grup de WhatsApp, per atendre ràpid.
- Anar de compres juntes a les llibreries de Barcelona (fem de “Prettylibrarian”).
- Anar a cursos i jornades juntes.
- Impartir cursos juntes per a altres mestres.
- Dotar la sala infantil de llibres del seu interès i de molts àlbums.
- Crear la necessitat de llibres en el seu dia a dia a l'aula. Qualsevol tema de l'aula es pot tractar des de la LIJ.

- Escoltar-nos: mantenir l'amistat amb xerrades informals cada vegada que ens creuem.

5) Com fer la crida?

- Cal tenir mestres aliades a les escoles, que ens fan de promotores del projecte. Així sabem quantes mestres estan interessades abans d'engegar-lo.
- Oferim la possibilitat que les alumnes obtinguin punts d'Ensenyament, això és clau d'èxit (la gestió és més fàcil del que sembla, cal presentar un projecte a l'ICE, amb els objectius i el programa previst).

6) Com fer atractiu l'espai de les sessions?

- Reservem una sala de la biblioteca que sigui confortable.
- Situem les cadires en forma de cercle, per fomentar el diàleg i per mostrar que les opinions de totes són igual d'importantes (tant les de les mestres com les de les bibliotecàries conductores).
- Disposem taules baixes al centre, per a que no hi hagi barreres físiques i per poder recolzar els gots, etc.

- Repartim una etiqueta a cadascú amb el seu nom. En les primeres sessions és especialment important.
- Muntem una petita exposició de llibres de l'autor i de l'editorial.
- Muntem una paradeta amb llibres del mateix autor, que tenim en dipòsit, de la llibreria del poble. Si no es venen es poden retornar o passen a formar part del fons de la biblioteca.

- Sempre oferim cafè, te i galetes abans de començar.
- Aparador: mini i maxi
 - A l'entrada de la biblioteca hem muntat un gran aparador inspirat en un dels àlbums ("El banc blau" d'Albert Asensio). Demostrem així la importància que li donem el projecte.

- A cada sessió muntem un mini aparador inspirat en l'àlbum que comentem, que reutilitzem per guarnir la sala infantil. Donat que les mestres van arribant, els llibres serveixen perquè s'entretinguin.
 - Una cistella com la de la caputxeta, per quan vam parlar de l'àlbum de KvetáKapovská.
 - Un full A0 per doblegar-lo fins A5, i entendre el concepte de no malbaratar paper del llibre "Errata"
 - Llibres d'artista de Komagata, per si en troben al mercat, que en comprin.

- El carro de bookcrossing de la biblioteca l'omplim de LIJ per quan les mestres ens visiten. Que no parin de llegir!
- 7) Dinàmiques per les sessions:
- Tenim preparades preguntes per a fomentar el diàleg. Prèviament esbrinem curiositats per enriquir el debat.
 - o Si podem ens posem en contacte amb l'autor o autora, els editors, els impressors, etc.
 - o Fem entrevistes telefòniques o per correu.
 - Seguim el flux de la conversa i, quan cal, llancem les preguntes. Les bibliotecàries no han de parlar molt, han de deixar a les mestres que opinin lliurement.
 - No és de participació obligada. Hi ha qui prefereix escoltar i això s'ha de respectar.
 - En els últims minuts fem la ronda de valoració, i aquí sí que parla tothom. Han de puntuar l'obra de l'1 al 10. En la puntuació tenen en compte l'aspecte literari i, inevitablement, si els és útil per l'aula, i per a quins cursos. A còpia de tertúlies es van centrant en valorar els aspectes intrínsecs a l'obra i no tant la seva utilitat a l'aula. També els demanem que triïn un dels personatges amb qui anirien a sopar. Serveix per fer brometa i per xerrar una mica més. Si algú no ha gosat parlar durant la tertúlia, aquest és el seu moment.
- 8) Classroom

Tenim un aula virtual de Google, on compartim informació sobre l'autor o l'obra, valoracions, recordatoris.

No és de participació obligada.

Hi compartirem el resum de la tertúlia, encara que sigui tard.

9) Extres:

Convidem a experts Lij, per aprofundir en l'obra.

- Paula Jarrin ens va acompanyar en una sessió i ens va obsequiar amb una estructura d'anàlisi de l'àlbum, que seguim emprant.
- Joan Rioné ens parlarà del seu llibre "Animalari de carrer".
- Tenim la sort que comptem amb la bibliotecària Imma Pujol, responsable de la sala infantil de la Biblioteca Pública de Tarragona.
- Emma Bosch ens va oferir un taller sobre els llibres sense paraules.
- Programem espectacles inspirats en la lectura del Club (com en el cas d'"Errata" de PrudenPanadès, amb Assumpta Mercader i el seu xou "Tomba la tinta").
- Ens encantaria organitzar una taula rodona amb experts de diverses branques de la LIJ (escriptor, editor, il·lustrador), com a cloenda del club.

10) Avaluació

- Cada llibre el valorem de l'1 al 10 i treuen molt bona puntuació.
- Quan cal usem els qüestionaris del Classroom.
- Vam realitzar una avaluació inicial. Vam repartir unes ampolletes de vidre on hi havia un paperet enrotllat amb 2 preguntes:
 - Què n'esperes?
 - Què pots aportar?

Vam obtenir respostes com: descobrir nous títols, emocionar-me amb les lectures, aprendre a llegir amb altres ulls...

Moltes de les mestres coincideixen en que volen compartir la seva motivació, ganes d'aprendre i il·lusió.

Què aportaràs al Club?

Què esperes del Club?

Alegria

V Realització

No hi ha il·lusió

Relació

Reflexió

Un punt de Vista

Tot el que sé

Noves idees (aprendre a llegir amb altres ulls; treure molt...)

Visió general de l'objectiu

Aprendre tot de tothom

Ganes d'aprenentatge

Noves maneres d'interpretar

15es JORNADES CATALANES D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

Barcelona, 10 i 11 de maig de 2018

Ganes i Motivació	Gaudir dels contes
Sentit de l'humor	Aprendre <i>confessions</i> i il·lusió que pot tenir un conte
Il·lusió	Que es pot expressar a part d'aquest
Contribueix aportant idees perquè les companyes també ho passin bé i facin passar bé als seus als.	Emocionar-me, disfrutar , llegir i aprendre
Una part de tot	Pot emocionar, por disfrutar (gaudir?), contagiar l'alegria i ensenyar i millorar als alumnes
El meu petit bagatge	Viure experiències inoblidables amb els llibres com a excusa
	Nova visió d'un conte
	Passar una bona estona amb la bona companyia dels àlbums i companyes i aprendre i compartir idees per fer-ho posar bé....
	Aprendre
	Estar el dia de les novetats en....

Ho fem perquè creiem en el treball en xarxa entre biblioteca i escola. Actualment estem creant una Xarxa de treball compartit entre biblioteca i escoles, inèdit a la vila. Per fomentar-ho hem programat una xerrada sobre LIJ específica per a les mestres i esperem programar-ne més.

Creiem en el triangle de lectura: biblioteca + família + escola. Creiem que les biblioteques podem ajudar a les escoles a treballar amb les famílies. Tant de bo en un futur els clubs es multipliquessin i s'afegissin mares i pares de les escoles a les tertúlies. Estaria genial fer alguna sessió en les biblioteques escolars, amb famílies.

Creiem que, de totes les activitats de la biblioteca pública, la que és més nostra és el Club de Lectura.

Conclusions

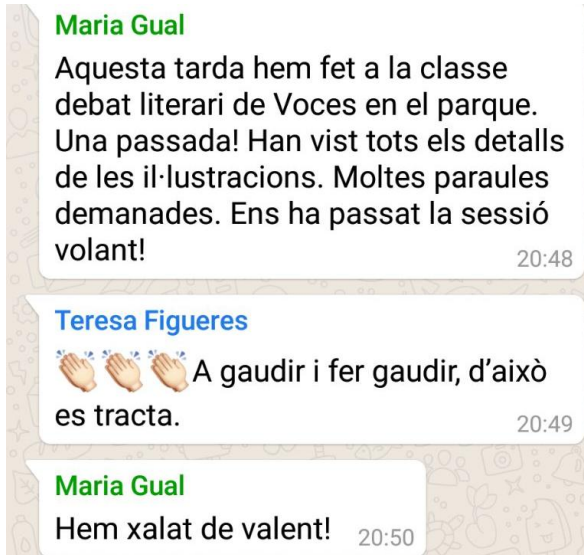
És una prova pilot que sembla que reeixirà, donat que les primeres sessions així ho indiquen. A final de curs podrem valorar-ho amb indicadors objectius, però sobretot, si l'any vinent s'apunten de nou o els mateixos o altres mestres, sabrem si l'hem encertat.

Creiem que és un projecte aplicable a moltes realitats i que pot evolucionar creant xarxa entre biblioteca i escola.

En la nostra tasca de foment de la lectura és primordial que anem acompanyades de les mestres, de la forma i la manera que els sigui útil i compatible amb la seva feina. L'àlbum permet treballar amb les mestres i generar complicitats.

Formem lectores per a que formin lectors. I les formem en una actitud lliure, perquè no cal un examen ni una fitxa per saber si algú s'ha llegit un llibre o l'ha entès. En la tertúlia, qui no ha entrat en el llibre trobarà la porta d'entrada i, segurament, el llegirà amb goig, de seguida. Com diu Pennac: "I, si en comptes *d'exigir la lectura*, el professor decidís, de cop i volta, compartir el propi plaer de llegir?"

Les mestres troben reforç i motivació per a fomentar la lectura a l'aula. Ajudar a les mestres, que eduquen els nostres fills i filles, només per això, ja paga la pena fer-ho.

Aviat veurem com els alumnes d'aquestes mestres també s'aficionaran a la lectura, a la biblioteca, a les tertúlies. Les mestres del Club seran les referents LIJ a les seves escoles, a elles els preguntaran els companys. I finalment, a les escoles es gaudirà més de la lectura.

Programació del curs 2017-2018

Octubre: *Caperucita roja*, de Kveta Pacovská (Kókinos, 2008)

Novembre: *El banc blau*, d'Albert Asensio (Babulinka, 2016)

Desembre: *Errata*, de Pruden Panadès (Pol·len, 2012)

Gener: *En casa de mis abuelos*, de Arianna Squilloni (Ekaré, 2011)

Febrer: *Vocesen el parque*, d'Anthony Browne (FCE, 2012)

Març: Col·lecció de llibres sense paraules: *El libro del invierno*, *El libro de la primavera*, *El libro del verano*, *El libro del otoño*, de Rotraut Susanne Berner.

Abril: *Animalari de carrer*, de Joan Rioné (Piscina Petit Oceà, 2016)

Maig: taula rodona sobre LIJ amb Joan Rioné, Albert Asensio, Arianna Squilloni...

Bibliografia per preparar les sessions

- JarrinServidio, Paula; Taleia Cultura. *Books in Catalan: sharing a future: Bologna 2017*. [Barcelona]: Institut Ramon Llull, 2017. 191 p. Catàleg de l'exposició del mateix nom. ISBN 9788461792658. Disponible també en pdf.
- Molist, Pep. *Dins del mirall: la literatura infantil i juvenil explicada als adults*. Graó, 2008. 190 p. (Micro-macro referències). ISBN 9788478275342.
- Van der Linden, Sophie. *Àlbum[es]*. Ekaré, 2015. 146 p. ISBN 9788494429101
- Pennac, Daniel. *Com un novel·la*. Empúries, 2008. ISBN 9788475963815
- Rodari, Gianni. *Escola de fantasia*. BlackieBooks, 2017. ISBN 9788417059101

Blogs i webs

- Bib Botó, Grup de treball de les Biblioteques Infantils i Juvenils
<http://bibboto.blogspot.com.es/>
- Escola de llibreria
<http://bd.ub.edu/edl/ca/node/1>
- Grup Gretel
<http://www.gretel.cat/>
- Llibreria Al·lots
<http://llibreriaallots.blogspot.com.es/>
- Llibreria Pati de llibres
<http://www.patidellibres.com/>
- Llibres al replà
<http://llibresalrepla.cat/>